

ARVIOINTIKERTOMUS 2023

Tarkastuslautakunta 31.5.2024 § 43

Kunnanvaltuusto 6.6.2024 § 10

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo.....	2
1 TARKASTUSTOIMINTA JA ARVIOINTI.....	3
1.1 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTUUDET	3
1.2 TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOONPANO JA TYÖOHJELMA 2023.....	3
§ 37 Tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2023	4
2 VUODEN 2022 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI	5
2.1 VASTAUKSET HAVAINNOISTA EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTIIN	5
2.2 PALVELUALOJEN ANTAMAT VASTAUKSET HAVAINNOISTA VUODELLE 2022	6
3 TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI PALVELUALUEITTAIN	7
3.1 HALLINTOPALVELUT	7
3.2 ELINVOIMAPALVELUT.....	7
3.3 SIVISTYSPALVELUT.....	7
3.4 TEKNISET PALVELUT	7
4 STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	8
5 VIRANHALTIJOIDEN ANTAMAT ARVIOT	9
6.1. KOKO KUNTA, YLEINEN TOIMINTA.....	9
6.2. KUNNAN TALOUS	9
6.3. HALLINTOPALVELUT	9
6.4. ELINVOIMAPALVELUT.....	10
6.5. SIVISTYSPALVELUT.....	10
6.6. TEKNISET PALVELUT	11
7 YHTEENVETO JA TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KUNNANVALTUUSTOLLE.....	12

1 TARKASTUSTOIMINTA JA ARVIOINTI

1.1 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTUUDET

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Valtuuston asettaman tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 § mukaisesti huolehtia kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Lautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunnan tulee arvioida myös talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu huolehtia kunnan ja sen tytäryhtiöiden tarkastuksen yhteensovittamisesta sekä 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisesta ja ilmoitusten toimittamisesta valtuustolle tiedoksi. Lautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

1.2 TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOONPANO JA TYÖOHJELMA 2023

Paltamon kunnan hallintosäännön 7 §:n mukaan tarkastuslautakuntaan kuuluu kolme jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 9.8.2021 § 33 valinnut toimikaudekseen tarkastuslautakuntaan seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

varsinainen jäsen	henkilökohtainen varajäsen
Jari-Pekka Pyykkönen, puheenjohtaja	Kaisa Hujanen
Ilkka Jarva, varapuheenjohtaja	Ritva Huusko
Erja Konttinen, jäsen	Suvi Hoppo

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on 31.5.2023 alkaen toiminut hallintosihteeri Elina Heikkinen.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 8.3.2021 § 5 valinnut Paltamon kunnan tilikausien 2021–2023 hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden suorittajaksi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:n. Päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Antti Kääriäinen.

Tarkastuslautakunta on kuullut arviointivuoden toiminnasta luottamusmiehiä, viranhaltijoita ja tilintarkastajaa. Tarkastuslautakunta on arvioinut kunnan tulosryhmien taloutta ja toimintaa kuulemalla vastuuhenkilöitä lautakunnan kokouksissa. Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuotta 2023 koskevaa tarkastusta varten 9 kertaa.

Kokouspäivä	Arviointikohde/haastattelu
3.10.2023	§ 53 Kunnanjohtajan kuuleminen tilikaudesta 2023 <i>kunnanjohtaja Pasi Ahoniemi</i>
20.11.2023	§ 59 Tilintarkastussuunnitelma 2023 <i>avustava tilintarkastaja Marjut Huusko, KPMG Oy Ab</i> § 60 Tilintarkastajan raportti tilikauden aikaisesta tarkastuksesta vuodelta 2023 <i>avustava tilintarkastaja Marjut Huusko, KPMG Oy Ab</i> § 61 Luottamusmiesten kuuleminen <i>luottamusmiehet Jyty Kainuu ry, JHL ry, Tehy Kainuun paikallisosasto ja JUKO Paltamo ry</i>
15.1.2024	§ 4 Teknisen johtajan katsaus <i>Teknisten palveluiden toteuma 2023, tekninen johtaja Mikko Karjalainen</i>
5.2.2024	§ 10 Korpitien koulun ja Paltamon lukien rehtorin kuuleminen <i>Korpitien koulun ja Paltamon lukion toteuma 2023, Korpitien koulun ja Paltamon lukion rehtori Eija Kurkinen-Kauppi</i> § 11 Sivistysjohtajan kuuleminen <i>Sivistyspalveluiden toteuma 2023, sivistysjohtaja Helena Hynynen</i>
18.3.2024	§ 17 Kehitysjohtajan katsaus <i>Elinvoimapalveluiden toteuma 2023, kehitysjohtaja Salla Korhonen</i> § 18 Hallintojohtajan katsaus <i>Hallintopalveluiden toteuma 2023, hallintojohtaja Petra Juutinen</i>
12.4.2024	§ 23 Kunnanjohtajan katsaus <i>kunnanjohtaja Pasi Ahoniemi</i>
29.4.2024	§ 30 Arviointikertomus
20.5.2024	§ 35 Tilintarkastajan raportti ja tilintarkastuskertomus 2023 <i>Tilintarkastaja, JHT, KHT Antti Kääriäinen, KPMG Oy Ab</i> § 36 Kunnanhallituksen haastattelu <i>Kunnanhallituksen puheenjohtaja Tuula Korvajärvi, kunnanhallituksen varajäsen Matti Kerman</i> § 37 Tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2023
31.5.2024	§ 43 Arviointikertomus

Arviointikertomuksen lähteinä ovat olleet Paltamon kunnan tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2023, toimielinten kokouspöytäkirjat, viranhaltijapäätökset ja viranhaltijoiden toimittamat aineistot. Tarkastuslautakunta on pyytänyt ja saanut käyttöönsä kunnanjohtajan ja palvelualuejohtajien omat arviot ja näkemykset vuoden 2023 onnistumisista ja kehittämiskohteista. Näkemykset on otettu havaintoina huomioon arviointikertomuksen valmistelussa.

2 VUODEN 2022 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Kunnanvaltuusto käsitteli arviointikertomuksen vuodelta 2022 kokouksessaan 15.6.2023 § 28 ja lähetti sen kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Kunnanhallitus on antanut selvityksen arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista 31.10.2023 § 191. Tarkastuslautakunta huomautti vuoden 2022 arviointikertomuksessa, ettei tarkastuslautakunnan vuoden 2021 arviointikertomukseen kirjaamia havaintoja ole käsitelty. Kunnanhallitus on antanut selvityksen myös näihin aikaisempiin havaintoihin.

2.1 VASTAUKSET HAVAINNOISTA EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTIIN

Tarkastuslautakunnan havainto: Sivistyspalveluiden talousarvion ylitykseen ei haettu lisämäärärahaa.

Kunnanhallituksen vastaus: Talousarvion ylitys johtui pitkälti valmistavan opetuksen aloittamisesta Kontiomäellä, mihin olisi pitänyt pyytää lisätalousarvio.

Tarkastuslautakunnan havainto: Tarkastuslautakunta edellyttää, että työhyvinvointikyselyssä toistuvasti ilmenevät asiat selvitetään, erityisesti epäasiallisen käytöksen kohtaaminen

Kunnanhallituksen vastaus: Työhyvinvointikyselyn tulokset on käsitelty palvelualuejen henkilöstökokouksissa. Myös esihenkilöitä on muistutettu Paltamon kunnan oheistuksesta liittyen epäasialliseen käytökseen. Asioihin puututaan heti, kun ne tulevat tietoon. Paltamon kunnalla on myös ohje häirintätilanteiden ehkäisemiseksi. Asiakkaiden taholta ilmenee myös epäasiallista käytöstä ja siihen on sovitut käytännöt miten näissä tilanteissa toimitaan.

Tarkastuslautakunnan havainto: Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen luvussa 2, edellisten vuosien arviointikertomusten johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi todetaan, että työllisydenhoitoon sitoutuu paljon elinvoimapalveluiden resursseja ja että tarkastuslautakunta toteaa että työllisydenhoito on tärkeää mutta sitä ei voi tehdä kunnan elinvoiman kehittämisen kustannuksella.

Kunnanhallituksen vastaus: On totta, että työllisydenhoidon osalta työllisyyden edistämisen kuntakokeilu on vaatinut elinvoimapalveluilta paljon kehitysjohtajan resurssia tilanteessa, jossa kyseessä on ollut uuden lakisääteisen toiminnan käynnistäminen ja pysyvään TE-palvelu-uudistukseen valmistautuminen. Tilanteen on tehnyt haastavaksi henkilöresurssien väheneminen työllisyyspalveluissa, jossa ennen kuntakokeiluja oli palkattuna oma esimiesresurssi, joka sittemmin jäi pois kuntien välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti. Työllisyyspalvelujen resurssointi tullaan uudelleen tarkastelemaan TE-palvelu -uudistuksen yhteydessä vuoden 2025 alusta ja työllisyyspalvelujen esihenkilö resurssoidaan tässä yhteydessä.

Vallitsevasta resurssitilanteesta huolimatta kunnan elinvoiman kehittämistä on tehty ja tehdään aktiivisesti mm. hankkeiden kautta (Investoi Paltamoon -hanke 2021 - 2023 ja Paltamon kehittyvät energiaratkaisut -hanke 2023 - 2025), itse hallinnoitujen investointihankkeiden kautta (Kalatalon pakastekontti-investointi 2022, Paltamon pyörämatkailuhanke 2022 - 2023) sekä muiden

toimijoiden hallintoimien alueellisten kehittämishankkeiden kautta, joissa kunta toimii osarahoittajana.

Tarkastuslautakunnan havainto: Tarkastuslautakunnan mukaan kaavoituksen saattaminen ajan tasalle on kunnan elivoiman kehittämisen ja toimivan infrastruktuurin kannalta tärkeää.

Kunnanhallituksen vastaus: Paltamon kunta on solminut yhteistyösopimuksen kaavoituspalveluiden hankkimisesta Sotkamon kunnan kanssa.

2.2 PALVELUALOJEN ANTAMAT VASTAUKSET HAVAINNOISTA VUODELLE 2022

Tarkastuslautakunnan havainto: Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota henkilöstösuunnittelun ja rekrytointiprosessien kehittämiseen ja kriittiseen tarkasteluun. Ennakoiviin henkilöstön poissaoloihin ja poistumiin tulisi voida varautua ajoissa, jotta toiminta ja palveluiden tuottaminen ei vaarannu.

Kunnanhallituksen vastaus: Toiminta perustuu talousarvion yhteydessä vahvistettuun henkilöstösuunnitelmaan, jossa on huomioitu myös suunnitelmavuodet. Rekrytoinnin merkitys korostuu tulevaisuudessa, kun osaamistarpeet muuttuvat ja henkilöstöä siirrytään eläkkeelle. Tähän on myös Paltamon kunnassa kiinnitetty huomiota ja pyritty tekemään suunnitelmia useamman vuoden päähän. On kuitenkin todettava, että niin Paltamossa kuin valtakunnallisesti rekrytointia vaikeuttaa eniten hakijoiden/osaajien puute ja tämä näkyy erityisesti varhaiskasvatuksen opettajien, luokanopettajien ja ICT-alan osaajien tehtävissä. Jatkossa on pohdittava myös entistä enemmän yli kuntarajojen menevää yhteistyötä mm. palkkaamalla yhteistä henkilöstöä/työntekijöitä.

Suurin osa poissaoloista on vaikeasti ennakoitavissa. Esimerkiksi Korpitien koululla on juuri tätä varten palkattu määräaikainen resurssiopettaja, jonka työpanos on käytettävissä koko lukuvuoden ajan. Hyvissä ajoin tiedossa oleviin sairaslomiin, äitiyslomiin / vanhempainvapaisiin jne. on luonnollisesti helpompi varautua.

Tarkastuslautakunnan havainto: Tarkastuslautakunta pohtii, onko työhyvinvointikyselyn teettäminen vain kahden vuoden välein oikea suunta.

Kunnanhallituksen vastaus: Työyhteisötoimikunta on kokouksessaan 15.9.2022 § 78 yhteisesti päättänyt, että työhyvinvointikysely toteutetaan joka toinen vuosi. Kunnassa toteutetaan myös tasa-arvokyselyt, joissa teemat ovat osittain samansisältöisiä kuin työhyvinvointikyselyssä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnanhallitus on vastannut tarkastuslautakunnan esittämiin havaintoihin.

3 TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI PALVELUALUEITTAIN

3.1 HALLINTOPALVELUT

Vuoden 2023 työhyvinvointikyselyn raportin mukaan työssä viihtyminen ja työhyvinvointi ovat parantuneet edelliseen mittaukseen verrattuna (2021). Tarkastuslautakunta toteaa, että epäasiallista käytöstä esiintyy työyhteisössä kuitenkin vielä melko runsaasti.

Kirjanpidon järjestelmät ovat kehittyneet ja taloushallinnon automatisointi on edistynyt. Automatisoitujen ratkaisujen kehittämisessä ja käyttöönotossa on kuitenkin vielä tehtävää.

3.2 ELINVOIMAPALVELUT

Työllisyyspalveluissa on saatu hyviä tuloksia, työmarkkinatukimaksut ovat toteutuneet 51 526 euroa (-29,8 %) pienempänä edelliseen vuoteen verrattuna ja työttömien määrä vähentynyt. TE-palvelut siirtyvät kunnille vuoden 2025 alussa, Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen yhteistoimintasopimusluonnos on hyväksytty kunnanvaltuustossa 21.9.2023 § 35.

Tarkastuslautakunta pitää kunnan elinvoimalle merkittävänä saatua JTF-rahoitusta Paltamon kehittyvät energiaratkaisut -hankkeelle. Hankkeessa selvitetään muun muassa kunnan tulevia kaukolämpö- ja jätevesiratkaisuja sekä edistetään uusiutuvan energian investointien sijoittumista kunnan alueelle.

3.3 SIVISTYSPALVELUT

Lukion aloittavia opiskelijoita syksyllä 2023 oli 21. Tarkastuslautakunnan mielestä lukion markkinointia on jatkettava ja siihen on panostettava. Lukiokoulutuksen jatkuminen kunnassa on tärkeää myös peruskoululle ja elinvoimalle.

Perusopetuksen budjetti ylittyi jo kolmatta vuotta peräkkäin. Tarkastuslautakunta huomauttaa, että tämän kokoluokan toistuva budjetin ylitys on huolestuttavaa. Perusopetus on kunnan lakisääteinen velvoite ja Paltamo on halunnut profiloitua lapsi- ja perheystävälliseksi kunnaksi. Onko perusopetukseen budjetoitu riittävästi varoja vuonna 2023 tai aikaisempina vuosina? Miten varmistetaan lakisääteinen toiminta tulevina vuosina, kun nyt, vuonna 2024 on käynnissä myös kehittämisohjelman laadinta?

3.4 TEKNISET PALVELUT

Kuntayhteistyö kaavoituksen ja ympäristövalvonnan osalta parantaa asiantuntemusta ja palveluiden laatua ko. palveluissa. Tarkastuslautakunnan mielestä kaavoittajan rekrytointi kuntayhteistyöllä oli onnistunut ja tämä ratkaisumalli kannattaa muistaa tulevaisuudessa myös muissa rekrytoinneissa.

4 STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Paltamon kuntastrategiassa mainitut kriittiset menestystekijät ja strategian toteutumisen arviointi:

- Elinvoima – Elinvoima ja elinympäristö kunnan moottorina
 - Tarkastuslautakunta katsoo, että elinvoiman tavoitteita on edistetty.
- Hyvinvointi – Laadukkaat kuntapalvelut hyvinvoinnin tukena
 - Hyvinvointiaktivaattori on toiminut tarmokkaasti kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Tarkastuslautakunta kehuu kunnan hyviä ja kehittyviä harrastusmahdollisuuksia ja -paikkoja.
- Kehittyvä kunta ja organisaatio – Hyvinvoiva työyhteisö – Omistajapolitiikka – Osallisuus ja osallistaminen
 - Strategian taloudellisiin tavoitteisiin, kuten keskimääräistä alhaisempaan tuloveroprosenttiin Kainuu-tasolla ei ole päästy.
 - Henkilöstöön liittyviä tavoitteita on edistetty ja mm. työhyvinvointikyselyn 2023 tulokset olivat paremmat kuin vuoden 2021 mittauksessa. Myös sairauspoissaoloissa näkyy vähenemistä.
 - Uuden henkilöstön rekrytoinnissa on kuitenkin ollut vaikeuksia lähes kaikilla palvelualueilla ja rekrytoinneissa näkyy kilpailu Kainuun kuntien välillä.

5 VIRANHALTIJOIDEN ANTAMAT ARVIOT

Tarkastuslautakunta pyysi 17.4.2024 kunnanjohtajaa ja palvelualuejohtajia arvioimaan osaltaan vuotta 2023. Saadut vastaukset on koottu alle palvelualueittain.

6.1. KOKO KUNTA, YLEINEN TOIMINTA

Onnistumisia:

- hyvä yhteistyö ja tilannekuva päättäjien ja viranhaltijoiden kesken
- kuntayhteistyö ja tiivistynyt edunvalvonta Kainuun asioissa
- investointien potentiaalinen tunnistaminen ja nopea reagointi mahdollisuuksiin
- sijoitussuunnitelman hyväksyminen ja varanhoidon kilpailutus

Haasteita/kehittämiskohteita:

- osaavan työvoiman saaminen, näkyvillä jo kilpailu Kainuun kuntien kesken palkalla
- työaikaa menee paljon tulipalojen sammuttamiseen
- korko- ja hintatason voimakas nousu, mm. Kuntatodistuksen korko ylitti neljän prosentin rajan

6.2. KUNNAN TALOUS

Onnistumisia:

- kertaeriä lukuun ottamatta kunnan talous lähellä nollatulosta
- lainakannan kasvun hillintä
- korkosuojaus

Haasteita/kehittämiskohteita:

- valtionosuustaso ja sen ennustamisen mahdottomuus
- talouden seurannan osalta epäselvä työnjako
- taseeseen kertyneen alijäämän kattaminen
- palkkatason nousu tilanteessa, jossa valtionosuudet ja verotulot eivät kasva

6.3. HALLINTOPALVELUT

Onnistumisia

- Kirjanpidon palveluiden ja prosessien kehittäminen yhdessä Monetra Oy:n kanssa, prosessien kehitys ja tehostaminen
- Työhyvinvointimittauksissa henkilöstön työhyvinvointi on parantunut edelliseen mittaukseen verrattuna

Haasteita/kehittämiskohteita

- Automatisoitujen ratkaisujen käyttöönotossa on vielä kehitettävää. Kehitystyön tavoitteena on saada tehostamisen lisäksi aikaan myös säästöjä taloushallinnon kustannuksissa.

- Paltamon kunnan eläköitymisennusteeseen tulee kiinnittää huomiota, koska KEVAN ennusteen mukaan seuraavan viiden vuoden aikana henkilöstöstä eläköityy 19 prosenttia

6.4. ELINVOIMAPALVELUT

Onnistumisia:

- Työllisyyspalveluissa on saatu hyviä tuloksia, työmarkkinatukimaksut ovat toteutuneet 51 526 euroa (-29,8 %) pienempänä edelliseen vuoteen verrattuna ja työttömien määrä vähentynyt. TEPA-uudistukseen liittyen on saatu sovittua henkilöasiakaspalvelujen osalta pienten kuntien (Paltamo, Hyrynsalmi ja Ristijärvi) yhteistyöstä ja tämä on kirjattu myös Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen suunnitelmaan ja sittemmin laadittuihin toimivallan delegointisopimuksiin.
- Saatiin JTF-rahoitus Paltamon kehittyvät energiaratkaisut -hankkeelle, hankkeessa mm. selvitetään kunnan tulevia kaukolämpö- ja jätevesiratkaisuja sekä edistetään uusiutuvan energian investointien sijoittumista kunnan alueelle.
- Kilpailutettiin järjestelmätoimittaja, luotiin sisältö ja julkaistiin loppuvuodesta Paltamo mobiilisovellus kunnan uudeksi viestintäkanavaksi sovelluskaupoissa.
- Toteutettiin kunnantalon taidehankintaprojekti, jolle saatiin Taikien prosenttitaiderahoitus. Taideteokset julkistettiin yleisötapahtumassa 19.12.
- Autioniemeen valmistui uusi maastopyöräily- ja kävelyreitti Leader-rahoituksen tuella. Avajaisia juhliittiin yleisötapahtuman merkeissä 25.3.

Haasteita/kehittämiskohteita:

- Viestintäsuunnittelijan vaihtumisen yhteydessä rekrytointi jouduttiin tekemään kahteen kertaan, joka aiheutti n. puolen vuoden vajeen viestinnän resurssoinnissa. Resurssivajeen takia viestinnässä jouduttiin priorisoimaan toimintaa perusasioihin, jolloin mm. uutiskirjeet ja kuntatiedote syksyiltä jouduttiin jättämään julkaisematta. Myös uusien asukkaiden muistamisesta huhti-joulukuulta siirtyivät postitettavaksi seuraavan vuoden alkupuolelle

6.5. SIVISTYSPALVELUT

Onnistumisia:

- Kontiomäen koulu: remontoitu opettajainhuone ja AP-/IP-tila, koulun pihalle areena sekä pituushyppy- ja kuulantyyntöpaikat. Myös huonokuntoinen piharakennus purettiin
- lukion 1. luokalle saatiin 21 opiskelijaa
- hanke- ja yhteistyösopimukset toivat resursseja sivistystoimeen
- yhteistyö järjestöjen ja eri toimijoiden välillä syventyi
- yhteistyö eri yksiköiden välillä toimi
- kansalaisopistoon tuli paljon uusia kurssilaisia
- kansalaisopistossa verkkokurssit lisääntyivät ja saivat hyvää palautetta
- kirkonkylän ukrainalaiset hakivat Paltamon kuntalaisuutta

Haasteita/kehittämiskohteita:

- rekrytoinnit ovat muuttuneet yhä haasteellisimmiksi
- kirjaston omatoimijalla tapahtuvan häiriökäyttäytymisen ehkäiseminen
- talouden seuranta

6.6. TEKNISET PALVELUT

Onnistumisia:

- Tekniset palvelut valmisteli ja vastasi investointiohjelmaan hyväksytyjen investointien toteutuksesta yhteistyössä elinvoimapalveluiden kanssa. Investoinnit toteutettiin suunnitellusti määrärahojen puitteissa.
- Kuntayhteistyö kaavoituksen ja ympäristövalvonnan osalta parantaa asiantuntemusta ja palveluiden laatua ko. palveluissa.
 - kaavoitusyhteistyö Sotkamon, Ristijärven ja Paltamon kanssa, isäntäkunta Sotkamo. Kaavoittaja aloitti työt 1.8.2023. Työskentelee keskimäärin 4 pv/vk Paltamoon
 - Ympäristövalvonnan yhteistyö, Hyrynsalmen, Suomussalmen, Puolangan ja Ristijärven kanssa, isäntäkunta Suomussalmi. Ympäristötarkastaja aloitti virkatehtävien hoidon 15.4.2023

Haasteita/kehittämiskohteita:

- Vesihuoltolaitoksen tilikauden tavoitteita ja talouden toteutumaa ei saavutettu. Tulosta heikensivät rahoitustuotot ja -kulut kirjaus toteumaan -57 820 euroa (ei ollut kirjattu talousarvioon), toimintatuottoja vähemmän, etäluettavien mittareiden IT-palvelut, ennalta-arvaamattomien koneiden ja laitteiden kunnossapito- ja hankintakustannukset. Kunnanhallitus päätti 2.5.2023 § 91 vahvistaa kunnan taksat ja maksut. Vahvistetut maksut ovat voimassa 1.6.2023 alkaen. 60 € 3 (alv 0) 98 € (alv 0).
- Kaukolämpölaitoksen tilikauden tavoitteita ja talouden toteutumaa ei saavutettu, lämmityskustannusten nousun takia. Kaukolämmön perusmaksua korotettiin 8 prosenttia (+alv 24 %) ja käyttömaksua 4,86 € W (+ 4 %). Kaukolämpöverkoston hävikki oli 15,56 prosenttia vuonna 2023. Paltamon kunta otti käyttöön kaukolämpölaitoksen Metsäenergian toimitussopimuksen optiovuodet Moto Team Tauriainen Oy:n kanssa. Sopimus on voimassa 31.8.2025 asti.

7 YHTEENVETO JA TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KUNNANVALTUUSTOLLE

Paltamon kunnan tilikausi muodostui 642 305 euroa alijäämäiseksi ja tilikauden lopussa kunnalla on taseessa kertynyttä alijäämää 281 262 euroa. Taseessa ei ole kattamatonta alijäämää aiemmilta vuosilta. Vuoden 2023 talousarvio oli noin 204 000 euroa ylijäämäinen. Talouden tasapainottamistyötä on tehty Paltamossa pitkäjänteisesti, kunnanvaltuuston 16.12.2019 § 58 hyväksymä talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2020–2024 on vielä käynnissä. Uuden kehittämisohjelman laatiminen on aloitettu kevättalvella 2024.

Tarkastuslautakunta esittää arvioinnin yhteenvetona seuraavaa:

Tarkastuslautakunta toteaa, että talousraportoinnin ja talouden seurannan on oltava entistä paremmin ajantasaista. Työnjako talouden seurannan osalta on oltava selvä ja jokaisen viranhaltijan on otettava oma palvelualueensa tai yksikkönsä tarkkaan syyniin. Myös kunnan luottamushenkilöiden on perehdyttävä kvartaaleittain julkaistavaan, kunnanhallituksessa ja kunnanvaltuustossa käsiteltävään talouden toteumaan.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että erityisesti perusopetuksessa talousarvio ylittyy reilusti vuosittain. Lautakunta edellyttää tarkempaa budjetointia ja toteuman seurantaa. Perusopetus on laakisäteinen tehtävä, joka tulee toteuttaa laadukkaasti mutta tässä taloudellisessa tilanteessa myös tehokkaasti.

Kunta on haastavan tilanteen edessä etsiessään uusia keinoja talouden tasapainottamiseksi ja alijäämän kattamiseksi. Tarkastuslautakunta esittää huolensa siitä, miten kunnan strategisia tavoitteita muun muassa elinvoiman, kehityksen, kuntalaisten ja kunnan henkilöstön hyvinvoinnin sekä laadukkaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toteuttamiseksi saadaan vietyä eteenpäin samalla, kun taloutta on tasapainotettava ja säästöjä etsittävä. Keinot toiminnan tehostamiseen on mietittävä huolella.

Tarkastuslautakunta katsoo, että luottamushenkilöille, kunnan henkilöstölle ja kuntalaisille on tiedotettava kehitysohjelman laatimisesta ja laadinnan edistymisestä ajantasaisesti ja kattavasti. Kuntalaisille ja kunnan henkilöstölle on myös annettava aito mahdollisuus osallistua kehittämisohjelman laadintaan.

Tarkastuslautakunta on saanut tilintarkastajan tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2023. Lautakunta yhtyy tilintarkastajan esitykseen, että tilinpäätös vuodelta 2023 voidaan vahvistaa ja että kunnan taloutta ja hallintoa hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille voidaan myöntää vastuuvapaus.

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2023 kunnanvaltuuston käsiteltäväksi.

Paltamossa 31.5.2024

Jari-Pekka Pyykkönen

puheenjohtaja

Ilkka Jarva

varapuheenjohtaja

Erja Konttinen

jäsen